

Repšu ikru ekstrakcijas blakusproduktu vērtēšana

FLAG: Vēnerna (Vänern) arhipelāgs un Kinnekulles (Kinnekulle) kalns, Zviedrija
Vēnerna ezera dienviddaļa

Projekta pārskats

Šis pilotprojekts apvieno zvejniekus, universitātes un daudzus citus sabiedrības un privāto sadarbības partneru pārstāvjus jaunu procesu izpētei un attīstībai, lai radītu vērtību no repšu (*Coregonus sp.*) ikru ekstrakcijas blakusproduktiem.

Repšu mātītes tiek vērtētas pēc to ikriem, jo tā ir delikatese, kuras pārdošanas cena ir pat līdz 100 eiro kilogramā. Tomēr ekstrakcijas procesa gaitā rodas vairāki blakusprodukti, kas pašlaik tiek izmesti. Arī izmestajiem tēviņiem ir potenciāla vērtība, kas pašlaik tiek pārskatīta.

Projektu vada daudzdisciplīnu komanda, kuru veido astoņi zvejnieki no Vēnerna reģiona, kā arī akadēmiķi no Gēteborgas universitātes un Čalmeras (*Chalmers*) Tehnoloģiju universitātes. Tā ietver arī vairākus sabiedrības un privātos sadarbības partnerus, piemēram, Pārtikas un biotehnoloģijas institūtu (*Institute of Food and Biotechnology*), kas palīdz produktu izstrādē, un Pārtikas un veselības koncepciju centru (*Food & Health Concept Centre*),

kuram ir ievērojama projektu pārvaldības pieredze un plaša kontaktu bāze produktu un uzņēmējdarbības attīstības jomās. Komanda pārbaudīja vairākas repšu blakusproduktu izmantošanas iespējas, tostarp:

- › jauna veida ēsmas ražošanu saldūdens vēžiem, kas ir ļoti pieprasīts Vēnerna ezera produkts;
- › eļļas ekstrakciju no repšu pārpalikumiem;
- › tehniskos risinājumus esošo tēviņu/mātīšu nošķiršanas procesu uzlabošanai.

Pagaidu rezultāti liecina, ka pašlaik repšu blakusproduktu izmantošanai vispieejamākā iespēja ir vēžu ēsmas ražošana, bet eļļas ekstrakcijas process ir tehniski sarežģītāks. Projekta rezultātā tika izveidota arī bezpeļņas asociācija, kurā apvienojās visas projekta interešu puses, kas joprojām nodrošinās platformu jaunu ideju un iniciatīvu attīstībai. Tiek pētītas turpmākās aktivitātes „Axis 4” ietvaros, lai pārietu uz pilnāpjoma vēžu ēsmas ražošanu un veiktu turpmākos meklējumus saistībā ar jaunu pārtikas produktu izstrādi vietējam patēriņam.

Pamatmācības

- › **Saistība ar Eiropas Zivsaimniecību teritoriju tīkla (FARNET) tēmām:** vērtības pievienošana vietējo zvejsaimniecību produktiem, novatorisms.
- › **Lietderīgums/efektivitāte:** projekta gaitā ir izdevies izstrādāt pievienotās vērtības procesus, ietverot vietējo interešu pušu pieredzi, kā arī atbalstot uzņēmējdarbību un apvienojot pieredzi, pateicoties vietējas platformas izveidošanai.
- › **Nodošanas iespēja:** šā projekta uzmanības centrā ir efektīva sadarbība starp dažādām interešu pusēm (privātais sektors, sabiedrība, universitāte, zvejnieki). To vajadzētu atbalstīt, un tas ir vienkārši pārņemams arī citā kontekstā. Šajā teritorijā projekta gaitā izveidotā kompetences platforma palīdzēja izveidot kontaktus ar citiem „Axis 4” projekta atbalstītājiem (skatiet projekta Nr. #006-SE06 kopsavilkumu – augstskolas projektu ilgtspējīgām zvejsaimniecībām).
- › **Noslēguma komentārs:** projekts veido bāzi plašākai vērtības pievienošanas iniciatīvai, kas zvejniekus iesaista novatorisma procesā, sekmējot un iedvesmojot turpmāko attīstību teritorijā un, iespējams, citur.

Kopējās izmaksas un Eiropas Zivsaimniecības fonda ieguldījums

Projekta kopējās izmaksas: aptuveni EUR 65 930 (SEK 592 200)

FLAG ieguldījums: aptuveni EUR 19 506 (SEK 175 200) – 30%

Pārējā sabiedrība: aptuveni EUR 18 370 (SEK 165 000) – Pārtikas un veselības koncepciju centrs

Privātie ieguldījums: aptuveni EUR 28 055 (SEK 252 000) – astoņu zvejnieku darba stundu ieguldījuma izteiksmē

Projekta informācija

Nosaukums: Repšu ikru ekstrakcijas blakusproduktu vērtēšana

Ilgums: pilotpētījums no 2010. gada jūnija līdz 2011. gada septembrim (16 mēneši)

Lietas izpētes datums: 2011. gada aprīlis

Projekta atbalstītājs

Pārtikas un veselības koncepciju centrs, Gēteborga

Koordinatori: Elēna Fakse (*Elén Faxö*)

E-pasts: elen.faxo@fhcc.se

FLAG informācija

Vēnera arhipelāgs un Kinnelulles kalns, Zviedrija

E-pasts: johanna.olsson@vanerkulle.se

Tālr.: +46 501-39 31 95

<http://www.vanerkulle.se/>

[FLAG faktu lapa](#)

Redaktors: Eiropas Komisija, Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāts, ģenerāldirektors.

Atruna: Kaut arī Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāts ir atbildīgs par šā dokumenta vispārējo izveidi, tomēr tas nav atbildīgs par dokumenta saturu un negarantē datu precizitāti.